

باسمه تعالی

اخلاق کاربردی در ایران و اسلام – به اهتمام احد فرامرز قراملکی

معرفی و چکیده نگاری: زهرا گیتی پسند

در این کتاب می خوانیم:

اخلاق، همواره مقوله ای محوری در عرصه حیات اجتماعی انسان بوده است. اینکه در ارتباط با دیگران، طبیعت، موجودات غیر انسانی و دیگر پدیده های عالم هستی، چگونه باید فکر و عمل کرد، از جمله مباحث و سواباتی است که اخلاق را در جایگاه مهم ترین امور زندگی بشری قرار می دهد. انسان برای اندیشیدن و اقدام به عمل در هر موقعیت مکانی و زمانی، ضرورتاً درگیر مقوله هنجارهای اخلاقی و اجتماعی خواهد بود. این امر به ویژه در دوران معاصر که امواج مدرنیته و گسترش فناوری های علمی، انسان را هر روز با مفاهیم و مقولات جدید آشنا می سازد، اهمیتی دوچندان می یابد.

اخلاق کاربردی، به بررسی مسایل و مباحث اخلاقی در موقعیت عینی می پردازد. در دانش اخلاق، از نیکی و بدی رفتار، مسئولیت های اخلاقی افراد و فضایل و رذایل بحث می شود. تحلیل این مسایل و فضایل در رهیافت کاربردی، موقعیت وابسته است. وقتی فردی در موقعیتی خاص رفتاری انجام می دهد، عالم اخلاق در رهیافت کاربردی نمی تواند به تحلیل های کلی و انتزاعی بسنده کند و بر زمینه های متعدد چشم نیندازد. موقعیت عینی که رفتار در آن انجام می شود، به مساله اخلاقی تعیین می دهد. وقتی به صورت فراگیر و انتزاعی به مساله «دزدی» پرداخته می شود، با شکل خاصی از مساله روبرو هستیم، اما وقتی از سرقت اطلاعات در یک سازمان امنیتی بحث می شود، مساله ای متمایز، پیش روی ماست؛ که روش های بررسی متمایز و پاسخ های مختلف دارد.

کتاب «**اخلاق کاربردی در ایران و اسلام**» با اتکا به سنت فکری و فرهنگی ایران و اسلام، به دنبال کاوش در الگوهای بومی اخلاق کاربردی است که هنجارهایی متناظر با فرهنگ اخلاقی کشور را در حوزه عمل و فعالیت حرفه ای تولید یا بازیابی کند.

در بخش اول کتاب، به اخلاق کاربردی در ایران پرداخته شده است. این بخش موارد ذیل را شامل می شود: اخلاق مدیران در شاهنامه فردوسی، حریم بصری در فرهنگ ایران اسلامی و تاثیر آن در طراحی و ساخت خانه در شهر کرمان، مبانی اخلاقی آزمون سازی در نظام آموزشی ایران، کاربرد اخلاق در رفع تعارضات حقوقی در امدادگری و پیشینه یونانی آرای حکمای مسلمان ایرانی در نسبت میان هنر و اخلاق.

کتاب در بخش دوم، متوجه اخلاق کاربردی در آموزه ها و معارف اسلامی است که موارد ذیل را شامل می شود: نقش راهبردی رساله الحقوق در اخلاق کاربردی، امام رضاع) و الگوی رفتار ارتباطی با پیروان سایر ادیان و مذاهب، اخلاق دشمنی در اندیشه سیاسی اسلام، اخلاق مناظره، نقش اخلاق در تبلیغ دین، اصول آموزشی اخلاق کاربردی در آثار شهید مطهری، جایگاه امامقانی در پژوهشهای اخلاق عملی، الگوی اخلاق مدیریت از نگاه قرآن، فروتنی و کرامت انسانی در رفتار ارتباطی درون شخصی و بین شخصی و اخلاق امدادگری در پرتو آیات و روایات.

بخش سوم کتاب در مورد چالشها و مسائل پیش روی است و به این موارد می پردازد: سنجش اخلاقی مبالغه در ارتباط کلامی، ملاحظات اخلاقی در پژوهشهای ژنتیک، نقش سازمان اخلاقی در توسعه منابع انسانی، اصول اخلاقی تئوری اقتصاد خرد، عواطف و تصمیم گیری اخلاقی در پزشکی، عدالت در تخصیص منابع حوزه سلامت، مسئولیت اخلاقی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی، حریم خصوصی در ارتباط بین بیمار و کادر درمانی و انتقام و مقابله به مثل در ترازوی اخلاق.

ناشر: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

چاپ اول: پاییز ۱۳۸۹

قیمت: ۱۰۵۰۰ تومان

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید مومن نژاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴، تلفن: ۲۲۵۷۰۷۷۷